

Оцінка негативного впливу від документів державного
планування та проектів діяльності на
території Смарагдової мережі та Натура 2000

- Документи державного планування національного, регіонального та місцевого рівнів.
- Містобудівна документація та врахування інтересів територій Смарагдової мережі та Натура2000
- Процедура СЕО – як інструмент захисту інтересів територій Смарагдової мережі та Натура2000

Документи Державного Планування (ДДП):

стратегії, плани, схеми,

містобудівна документація,

*загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і
програмні документи,*

включаючи зміни до них,

*які розробляються та/або підлягають затвердженню
органом державної влади, органом місцевого самоврядування.*

Що таке державні цільові програми

Державна цільова програма - це комплекс взаємопов'язаних завдань і заходів, які спрямовані на розв'язання найважливіших проблем розвитку держави, окремих галузей економіки або адміністративно-територіальних одиниць, здійснюються з використанням коштів Державного бюджету України та узгоджені за строками виконання, складом виконавців, ресурсним забезпеченням.

Які є державні цільові програми?

- економічні, що спрямовані на розв'язання комплексних галузевих і міжгалузевих проблем виробництва, підвищення його ефективності та якісних характеристик, забезпечення ресурсозбереження, і т.п.;
- наукові, метою яких є забезпечення виконання фундаментальних досліджень у галузі природничих, суспільних і технічних наук;
- науково-технічні, що розробляються для розв'язання найважливіших науково-технічних проблем, створення принципово нових технологій, засобів виробництва, матеріалів;
- соціальні, що передбачають розв'язання проблем підвищення рівня та якості життя, проблем безробіття, посилення соціального захисту населення, поліпшення умов праці, розвиток охорони здоров'я та освіти;
- національно-культурні, спрямовані на розв'язання проблем національно-культурного розвитку, збереження національно-культурної спадщини, задоволення інтелектуальних та духовних потреб людини;
- екологічні, метою яких є здійснення загальнодержавних природоохоронних заходів, запобігання катастрофам екологічного характеру та ліквідація їх наслідків;
- оборонні, що розробляються з метою посилення обороноздатності держави;
- правоохоронні, спрямовані на забезпечення правоохоронної діяльності, боротьби із злочинністю та державної безпеки;
- з питань розвідувальної діяльності, з питань посилення розвідувальних спроможностей держави.

Основні стадії розроблення та виконання державної цільової програми

- ініціювання розроблення державної цільової програми, розроблення та громадське обговорення концепції програми;
- схвалення концепції програми та прийняття рішення щодо розроблення проекту програми, визначення державного замовника та строків її розроблення;
- розроблення проекту програми - визначення заходів і завдань, що пропонуються для включення до неї, а також обсягів і джерел фінансування;
- стратегічна екологічна оцінка у випадках, визначених [Законом України](#) "Про стратегічну екологічну оцінку";
- державна експертиза проекту програми;
- погодження та затвердження програми;
- проведення конкурсного відбору виконавців заходів і завдань програми;
- організація виконання заходів і завдань програми, здійснення контролю за їх виконанням;
- підготовка та оцінка щорічних звітів про результати виконання програми;
- підготовка та опублікування в медіа заключного звіту про результати виконання програми.

Де брати інформацію про місцезнаходження СМ?

- Публічна кадастрова карта

Шар **«Смарагдова мережа»** – шар, що відображає мережу, яка включає Території Особливого Природоохоронного Інтересу. Шар не містить офіційних відомостей Державного земельного кадастру та носить інформативний характер.

Шар **«Природно-заповідний фонд»** – це шар, що містить дані про межі та об'єкти природно-заповідного фонду. Шар створено в рамках інформаційної взаємодії з Міндовкілля України.

Шар **«Водно-болотні угіддя міжнародного значення»** - це шар, що містить дані про межі водно-болотних угідь міжнародного значення, що охороняються Рамсарською конвенцією з метою збереження водно-болотних угідь, як середовища для водоплавних птахів. Шар створено в рамках інформаційної взаємодії з Міндовкілля

- На сайті Ради Європи: <https://emerald.eea.europa.eu> .

- Містобудівна документація - затверджені текстові та графічні матеріали з питань регулювання планування, забудови та іншого використання територій.
- Розробляється на: державному, регіональному та місцевому рівнях
- На державному рівні: [Генеральна схема планування території України](#), схеми планування окремих частин території України (кількох областей, узбережжя Чорного та Азовського морів, гірських територій Карпат, територій, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи)
- На регіональному: схеми планування території АРК, областей та районів.

МБД на місцевому рівні

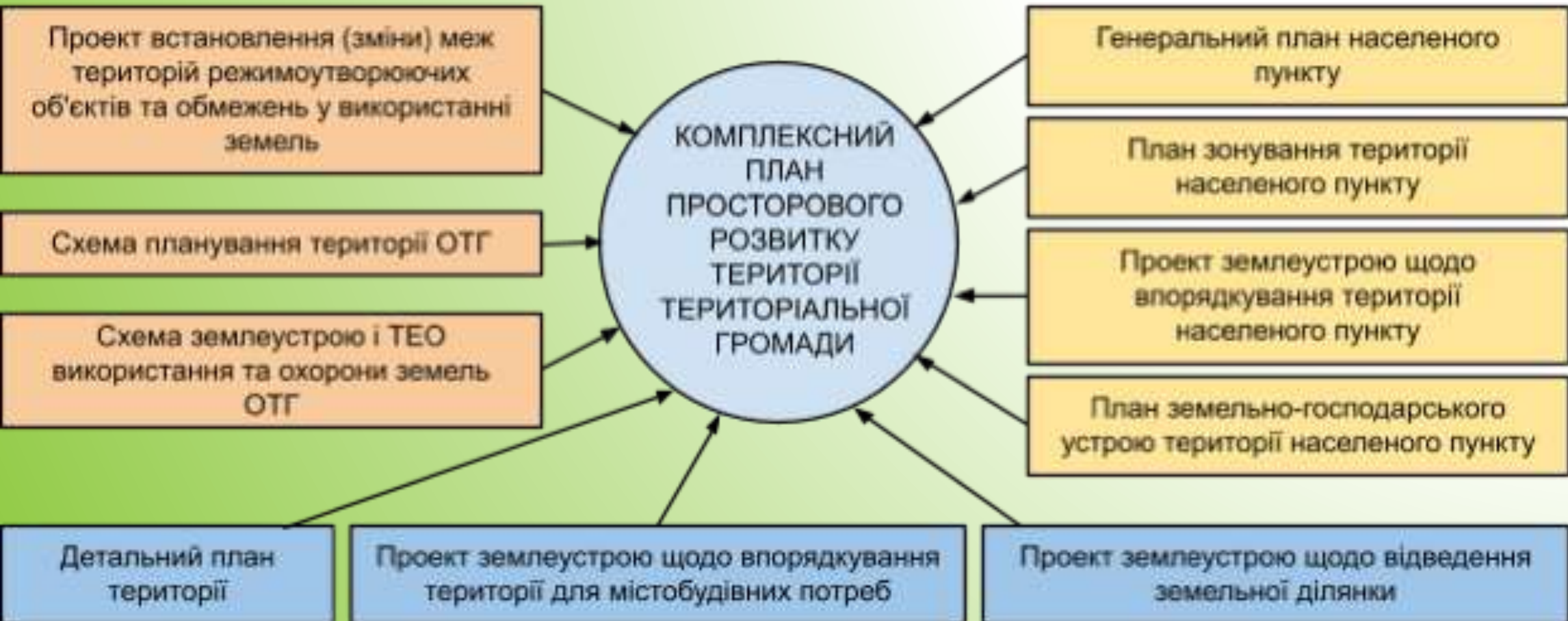
- комплексні плани просторового розвитку територій територіальних громад,
- генеральні плани населених пунктів
- детальні плани території (ДПТ)

МБД на місцевому рівні

Комплексний план просторового розвитку території територіальної громади - одночасно містобудівна документація на місцевому рівні та документація із землеустрою, що визначає планувальну організацію, функціональне призначення території, основні принципи і напрями формування єдиної системи громадського обслуговування населення, дорожньої мережі, інженерно-транспортної інфраструктури, інженерної підготовки і благоустрою, цивільного захисту, охорони земель та інших компонентів навколишнього природного середовища, формування екомережі, охорони і збереження культурної спадщини та традиційного характеру середовища населених пунктів, а також послідовність реалізації рішень, у тому числі етапність освоєння території.

**Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України
щодо планування використання земель»
(№ 711 IX , набрав чинності 24.07.2021)**

МБД на місцевому рівні

Вихідними даними для розроблення комплексного плану є відомості про:

- об'єкти Державного земельного кадастру;
- об'єкти нерухомого майна (крім земельних ділянок);
- речові права на нерухоме майно (включаючи земельні ділянки);
- обмеження у використанні земель;
- об'єкти лісового фонду;
- території та об'єкти природно-заповідного фонду та інші території екомережі;
- об'єкти Смарагдової мережі;
- об'єкти водного фонду та водно-болотні угіддя;

МБД на місцевому рівні

Проектні рішення комплексного плану включають відомості про:

- визначення складу угідь;
- віднесення земель до відповідних категорій;
- межі та правові режими всіх режимоутворюючих об'єктів та всіх обмежень у використанні земель (у тому числі обмежень у використанні земель у сфері забудови), встановлених до або під час розроблення проекту комплексного плану (у тому числі **межі та правові режими територій і об'єктів ПЗФ та іншого природоохоронного призначення, оздоровчого, рекреаційного, історико-культурного, лісогосподарського призначення, земель водного фонду, прибережних захисних смуг, водоохоронних зон, пляжних зон, інших охоронних зон**);
- території для заповідання, заліснення, ренатуралізації та відновлення торфовищ, водно-болотних, лучних, степових та інших цінних природних екосистем;
- **заходи з охорони навколишнього природного середовища (земель, вод, лісів та інших природних ресурсів), формування екомережі та виконання затверджених КМУ планів управління річковими басейнами;**

МБД на місцевому рівні

Генеральні плани населених пунктів у межах території територіальної громади деталізують положення комплексного плану та є його невід'ємними складовими.

Генеральний план населеного пункту - одночасно містобудівна документація на місцевому рівні та землевпорядна документація, що визначає принципові рішення розвитку, планування, забудови та іншого використання території населеного пункту.

МБД на місцевому рівні

Детальний план території - одночасно містобудівна документація на місцевому рівні та землевпорядна документація, що визначає планувальну організацію та розвиток території.

- ДПТ деталізують положення генплану населеного пункту, або положенням схем планування території на рівні району чи області (якщо територія ДПТ знаходиться за межами населеного пункту)
- ДПТ одночасно з їх затвердженням стають невід'ємними складовими комплексного плану та/або генплану населеного пункту.
- ДПТ не можуть змінювати правові режими режимоутворюючих об'єктів та всіх обмежень у використанні земель (у тому числі обмежень у використанні земель у сфері забудови), встановлених до або під час розроблення проекту.

МБД на місцевому рівні

- ДПТ розробляється з метою:
- ...
- 11) створення належних умов охорони і використання об'єктів культурної спадщини та природоохоронних територій та об'єктів, інших об'єктів, що підлягають охороні відповідно до законодавства;
- 12) визначення напрямів, черговості та обсягів подальшої діяльності щодо:
- попереднього проведення інженерної підготовки та інженерного забезпечення території;
- створення транспортної інфраструктури, організації транспортного і пішохідного руху, розміщення місць паркування транспортних засобів;
- охорони та поліпшення стану навколишнього природного середовища, забезпечення екологічної безпеки;
- комплексного благоустрою та озеленення;

Стратегічна екологічна оцінка

- процедура визначення, опису та оцінювання наслідків виконання документів державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виправданих альтернатив,
- розроблення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків,
- яка включає (етапи): 1. визначення обсягу СЕО, 2. складання звіту про СЕО, 3. проведення громадського обговорення та консультацій (за потреби - транскордонних консультацій), 4. врахування у документі державного планування звіту про СЕО, результатів громадського обговорення та консультацій, 5. інформування про затвердження документа державного планування.

- Документи державного планування (ДДП) в сфері :
 - сільського господарства, лісового господарства
 - рибного господарства, енергетики
 - промисловості транспорту
 - поводження з відходами туризму
 - використання водних ресурсів, охорони довкілля
 - телекомунікацій
 - містобудування або землеустрою (схеми)
 - та

НА ЯКІ ДОКУМЕНТИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕОБХІДНО РОБИТИ СЕО:		
ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	КРИТЕРІЙ №1	КРИТЕРІЙ №2
СТРАТЕГІЇ (СТРАТЕГІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ, СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ІН.)	СТОСУЮТЬСЯ : - СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА, ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА, РИБНОГО ГОСПОДАРСТВА, ЕНЕРГЕТИКИ, ПРОМИСЛОВОСТІ, ТРАНСПОРТУ, ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ, ВИКОРИСТАННЯ ВОДНИХ РЕСУРСІВ, ОХОРОНИ ДОВОЛІА, ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ, ТУРИЗМУ, МІСТОБУДУВАННЯ АБО ЗЕМЛЕУСТРОЮ ТА ВИКОНАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАТИМЕ РЕАЛІЗАЦІЮ ВИДІВ ДІЯЛЬНОСТІ (АБО ЯКО МІСТЯТЬ ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ОБ'ЄКТІ) - ВИМАГАЮТЬ ОЦІНКИ ЗВАЖАЮЧИ НА ЙМОВІРНІ НАСЛІДКИ НАСЛІДКИ ДЛЯ ОБ'ЄКТІВ ТА ТЕРИТОРІЙ ПТФ ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ МЕРЕЖІ	ЩОДО ЯКИХ : ЗАКОНОДАВСТВОМ ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ЗДІЙСНЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ, АБО ЯКО ВИМАГАЮТЬ ОЦІНКИ, ЗВАЖАЮЧИ НА ЙМОВІРНІ НАСЛІДКИ ДЛЯ ТЕРИТОРІЙ ТА ОБ'ЄКТІВ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ МЕРЕЖІ
ПЛАНИ (ДЕТАЛЬНІ ПЛАНИ ТЕРИТОРІЙ, ГЕНЕРАЛЬНІ ПЛАНИ ТЕРИТОРІЙ, ПЛАН РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ ТА ІН.)		
СХЕМИ (ГЕНЕРАЛЬНІ СХЕМИ ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЙ, СХЕМИ ЗЕМЛЕУСТРОЮ ТА ІН.)		
ІНШІ МІСТОБУДУВАННЯ ДОКУМЕНТАЦІЇ (ЗОНІНГ)		
ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНІ ПРОГРАМИ, ДЕРЖАВНІ ЦІЛІВІ ПРОГРАМИ		
ІНШІ ПРОГРАМИ І ПРОГРАМНІ ДОКУМЕНТИ (ПРОГРАМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ, ОБЛАСТІ, РАЙОНІВ, МІСЦЕВІ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ, ГАЛУЗЕВІ ТА ІН.), У ЯКОМУ ЧИСЛІ ЗМІНИ ДО НИХ.		

- виконання яких передбачатиме реалізацію видів діяльності (або які містять види діяльності та об'єкти), щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури ОВД, **або** які вимагають оцінки, зважаючи на ймовірні наслідки для територій та об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі, крім тих, що стосуються створення або розширення територій та об'єктів ПЗФ.
- Виняток :**
 - документи державного планування, що стосуються виключно національної оборони або дій у разі надзвичайних ситуацій;
 - бюджети, бюджетні програми та фінансові плани
 - плани відновлення та розвитку регіонів, плани відновлення та розвитку територіальних громад.

Визначення обсягу СЕО:

- Визначення обсягу необхідних досліджень під час СЕО
- Для визначення методів екологічної оцінки
- Визначення рівня деталізації інформації, що має бути включена до звіту про СЕО
- + визначення необхідності СЕО незначних змін до ДДП, що якого вже була СЕО

Консультації

- **Міндовкілля та МОЗ:**
 - 1) надає зауваження і пропозиції до заяви про визначення обсягу SEO проекту ДДП загальнодержавного рівня;
 - 2) надає зауваження і пропозиції до проекту ДДП та звіту про SEO;
- **Підрозділи з питань ОНПС та з питань охорони здоров'я ОДА:**
 - 1) надають зауваження і пропозиції до заяви про визначення обсягу SEO проекту ДДП місцевого та регіонального рівнів;
 - 2) надають зауваження і пропозиції до проекту ДДП та звіту про SEO.
- - протягом 5 р.д. розміщують повідомлення про оприлюднення проекту ДДП на своєму веб-сайті,
- - протягом 30 днів з дня отримання, подають письмові зауваження і пропозиції до проекту ДДП та звіту про SEO.

Звіт про СЕО - вноситься в Реєстр

- 1) зміст та основні цілі, його зв'язок з іншими ДДП;
- 2) характеристику поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану
- 3) характеристику стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу ;
- 4) екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом;
- 5) зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення;
- 6) опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;
- 7) заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування;
- 8) обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися;
- 9) заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля;
- 10) опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності);
- 11) резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію.

Виконавці звіту про СЕО:

- Звіт про СЕО підписується всіма його авторами (виконавцями) із зазначенням їхньої кваліфікації.
- Складається на підставі сучасних знань та методів оцінювання!
- Можуть залучатися суб'єкти господарювання, наукові установи чи окремі СПД
- Може створюватися РГ із різними фахівцями
- Можуть бути залучені національні чи міжнародні експерти
 - Фінансує: замовник
 - донор
 - інші джерела

Інші етапи СЕО :

- проведення громадського обговорення та консультацій (транскордонних)
- врахування у документі державного планування звіту про СЕО, результатів громадського обговорення та консультацій
- інформування про затвердження ДДП

СЕО і містобудівна документація:

- Звіт про стратегічну екологічну оцінку – розділ Охорона навколишнього природного середовища містобудівної документації
- Такий розділ має відповідати вимогам ст.11 до звіту про СЕО

- СЕО здійснюється у процесі розроблення документа державного планування
- до його подання для затвердження!

Нові зміни – Єдиний реєстр СЕО

- Зміни до Закону прийняті в листопаді 2022р., вступили в силу 19.05.23
- Постанова КМУ від 2.05.2023р. Про ведення Єдиного реєстру СЕО (вступ в силу 19-05-23)
- Єдиний реєстр СЕО – частина екологічної платформи “Екосистема”
- Сумісність із Державним земельним кадастром, містобудівним кадастром, реєстром ОВД, системою Трембіта та ін.
- Замовники ДДП та органи, що здійснюють консультації – визначають працівників – публічних реєстраторів, мають свій електронний кабінет

До Єдиного реєстру СЕО вносяться:

- 1) заява про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки ;
- 2) проект ДДП, звіт про СЕО;
- 3) зауваження і пропозиції громадськості, довідка про громадське обговорення;
- 4) зауваження і пропозиції органів виконавчої влади, довідка про консультації;
- 5) затверджений ДДП та рішення про його затвердження;
- 6) інформація щодо транскордонних консультацій (у разі їх проведення);
- 7) результати моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;
- 8) рекомендації щодо необхідності здійснення стратегічної екологічної оцінки незначних змін до документа державного планування, щодо якого раніше здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, та рішення про нездійснення стратегічної екологічної оцінки таких змін.

Вихідні для ДПТ

НАДАЄ ЗАМОВНИК

- Матеріали генерального плану населеного пункту, схеми планування території (детального плану, до якого пропонується внесення змін), іншої містобудівної документації стосовно відповідної території.
- Плани та програми соціально-економічного розвитку відповідної території, інші програми.

Вихідні дані для ДПТ

- Фонові та інші матеріали, що характеризують сучасний та очікуваний екологічний та санітарно-гігієнічний стан території, на яку розробляється детальний план території (проект внесення змін до детального плану території).
- Основні джерела забруднення навколишнього середовища (у т.ч. на прилеглих територіях).
- Проекти санітарно-захисних зон підприємств, зон санітарної охорони водозаборів, водоохоронних зон і прибережних захисних смуг водних об'єктів.
- Матеріали стосовно територій та зон із перевищенням нормативного стану
- рівня впливу електричних і магнітних полів, випромінювань і опромінювань, шумового впливу, забруднення хімічними, біологічними шкідливими речовинами, радіаційного забруднення.

Дякую за увагу!